

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U102027

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-12-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Українець Олексій Валерійович

2. Oleksii V. Ukrainets

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітньо-наукова програма підготовки докторів філософії в аспірантурі ДУ "Інститут нейрохірургії ім. акад.А.П.Ромоданова НАМН України" за спеціальністю 222 Медицина" (нейрохірургія)

Дата захисту: 23-02-2024

Спеціальність за освітою: лікувальна справа

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.557.007

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут нейрохірургії ім. акад. А. П. Ромоданова Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02011930

Місцезнаходження: вул. Платона Майбороди, буд. 32, Київ, 04050, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут нейрохірургії ім. акад. А. П. Ромоданова Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02011930

Місцезнаходження: вул. Платона Майбороди, буд. 32, Київ, 04050, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.42

Тема дисертації:

1. Велетенські аденоми гіпофіза з поширенням у шлуночкову систему. Діагностика та хірургічне лікування
2. Giant pituitary adenomas with an extention to the ventricular system. Diagnostics and surgical treatment

Реферат:

1. Ключові слова: велетенська аденома гіпофіза, шлуночкова система, ендоназальне ендоскопічне видалення, нейрохірургія, пухлина, фібринова матриця, морфологічні характеристики, мікрохірургічне видалення, пластика твердої мозкової оболони, ауто трансплантат, хірургічне лікування, новоутворення, клінічні прояви. Мета роботи — підвищення ефективності лікування хворих з велетенськими аденомами гіпофіза із поширенням у шлуночкову систему на основі аналізу пролікованих пацієнтів, удосконалення діагностики, розробки та впровадження принципів комплексного лікування хворих з даною патологією. Об'єкт дослідження — велетенські аденоми гіпофіза з поширенням у шлуночкову систему. Методи дослідження: загальноклінічні, клініко-неврологічні та катамнестичний; нейровізуалізуючі, ендокринологічне обстеження пацієнтів, імуногістохімічні методи для визначення гістологічної будови пухлин, статистичні методи аналізу. Наукова новизна отриманих результатів. Поглиблено наукове уявлення про окремі ланки патогенезу

велетенських аденом гіпофіза (ВАГ) з поширенням у шлуночкову систему (ШС). На основі клініко-морфологічного співставлення, поглиблених нейропатоморфологічних та імуногістохімічних досліджень продемонстровано варіативність цих новоутворень. Вперше запропоновано шляхи підвищення радикальності хірургічного лікування з урахуванням особливостей ендоскопічного ендоназального хірургічного доступу. Доведено необхідність максимального первинного радикального екстра-інтракапсулярного видалення ВАГ, з метою регресу ліквородинамічних та зорових порушень. Розроблено та впроваджено новий патогенетично обґрунтований клініко-хірургічний підхід до класифікації варіантів ВАГ з поширенням у ШС відносно необхідності успішного проведення пластики дефекту та мінімізації післяопераційних ускладнень. Доведено, що своєчасне виявлення гормональних порушень при ВАГ із поширенням у ШС до і після хірургічного лікування та призначення адекватної комплексної замісної гормонотерапії забезпечує високу якість життя оперованих хворих. Практичне значення отриманих результатів. Запропоновані високоефективні варіанти ендоскопічної ендоназальної методики хірургічного видалення ВАГ з поширенням у ШС. Удосконалено та детально описано етапи виконання ендоскопічних ендоназальних втручань при даній патології. Впроваджено застосування активного люмбального дренирування при ВАГ з поширенням у ШС, та обґрунтовано необхідність встановлення зовнішнього вентрикулярного дренажа, як першого етапу операції. Запропоновані методики пластики дефекту після видалення ВАГ з поширенням у ШС дозволили зменшити частоту післяопераційних ускладнень у вигляді назальної ліквореї, запальних ускладнень та пов'язаних повторних операцій при ендоскопічному ендоназальному видаленні.

2. Key words: giant pituitary adenoma, ventricular system, endoscopic endonasal surgery, neurosurgery, tumor, fibrin matrix, morphological characteristics, microsurgical removal, duroplasty, autograft, surgical treatment, neoplasm, clinical manifestation. The purpose of the work is to improve the effectiveness of treatment of patients with giant pituitary adenomas giant pituitary adenomas (GPA) with spread to the ventricular system based on the analysis of treated patients, improvement of diagnostics, development and implementation of the principles of complex treatment of patients with this pathology. The object of research is giant adenomas of the pituitary gland with spread to the ventricular system. Research methods: general clinical, clinical-neurological and catamnestic; neuroimaging, endocrinological examination of patients, immunohistochemical methods for determining the histological structure of tumors, statistical methods of analysis. Scientific novelty of the obtained results. The scientific understanding of the separate links of the pathogenesis of giant pituitary adenomas (GPA)) with spread to the ventricular system (VS) has been deepened. On the basis of clinical and morphological comparison, in-depth neuropathomorphological and immunohistochemical studies, the variability of these neoplasms has been demonstrated. For the first time, ways of increasing the radicality of surgical treatment have been proposed, taking into account the peculiarities of endoscopic endonasal surgical access. The necessity of maximum primary radical extra-intracapsular removal of GPA has been proven, with the aim of regression of fluid-dynamic and visual disturbances. A new pathogenetically based clinical and surgical approach to the classification of variants of GPA with spread in the SH was developed and implemented in relation to the need for successful plastic surgery of the defect and minimization of postoperative complications. It has been proven that the timely detection of hormonal disorders in GPA with spread in the VS before and after surgical treatment and the appointment of adequate complex replacement hormone therapy ensures a high quality of life for operated patients. Practical significance of the obtained results. Highly effective variants of the endoscopic endonasal method of surgical removal of GPA with spread in the VS are proposed. The stages of performing endoscopic endonasal interventions for this pathology have been improved and described in detail. The application of active lumbar drainage in patients with GPA with spread to the VS was introduced, and the necessity of establishing external ventricular drainage as the first stage of the operation was substantiated. The proposed methods of plasticity of the defect after the removal of GPA with spread in the VS made it possible to reduce the frequency of postoperative complications in the form of cerebrospinal fluid leakage, inflammatory complications and related reoperations during endoscopic endonasal removal.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0122U000334

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Iegorova KS, Zadoianyi LV, Guk MO, Chukov AA, Ukrainets OV, Danevych LO, Mumliiev AO. Clinical course of compressive optic neuropathy in skull-base tumors. J.ophthalmol.(Ukraine).2020;4:23-27. <http://doi.org/10.31288/oftalmolzh202042327>
- 2. Егорова Е.С., Гук Н.А., Українець А.В. Влияние размеров макроадеиома гипофиза на степень зрительных расстройств и динамику их послеоперационного восстановления // Международный научно-практический журнал. Офтальмология. Восточная Европа. – 2021. – Том1. – №1. – С.51-58. DOI: <https://doi.org/10.34883/PI.2021.11.1.005>
- 3. Chukov AA, Ukrainets OV. Comparative characteristics of extended endoscopic endonasal operations in giant pituitary adenomas with ventricular system extension and craniopharyngiomas. Ukr Interv Neuroradiol Surg. 2023;44(2):16-23. DOI: 10.26683/2786-4855-2023-2(44)-16-23

Наукова (науково-технічна) продукція: розробка діагностичних методів

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U000334

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гук Микола Олександрович
2. Mykola O. Guk

Кваліфікація: д.мед.н., с.д., 14.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут нейрохірургії ім. акад. А. П. Ромоданова Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02011930

Місцезнаходження: вул. Платона Майбороди, буд. 32, Київ, 04050, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Смоланка Володимир Іванович
2. Volodymyr I. Smolanka

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. П'ятикоп Володимир Олександрович
2. Volodymyr O. Piatykor

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Главацький Олександр Якович
2. Oleksandr Y. Glavatskiy

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут нейрохірургії ім. акад. А. П. Ромоданова Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02011930

Місцезнаходження: вул. Платона Майбороди, буд. 32, Київ, 04050, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яковенко Леонід Миколайович

2. Leonid M. Yakovenko

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут нейрохірургії ім. акад. А. П. Ромоданова Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02011930

Місцезнаходження: вул. Платона Майбороди, буд. 32, Київ, 04050, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Чувашова Ольга Юріївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Чувашова Ольга Юріївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Чопик Наталія Григорівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна